

Patterns & Σενάρια – Ράλι & Αυταπάτες

Τα Patterns Αλλάζουν

Εισαγωγή

Συχνά πυκνά σε γραφόμενά μας τα τελευταία χρόνια έχουμε αναφέρει ότι στις αγορές δεν υπάρχει βεβαιότητα αλλά πιθανότητες. Οι "δικηγόροι του διαβόλου" θα πούνε με χολή ότι οι αναλυτές κάθε είδους προσπαθούν να έχουν τα νώτα τους καλυμμένα σε περίπτωση αποτυχημένων εκτιμήσεων. Ίσως και να έχουν δίκιο αλλά όχι πάντα. Εμείς βέβαια ούτε αποτελέσαμε κι ούτε θα αποτελούμε εξαίρεση στον κανόνα. Η τεχνική ανάλυση όμως είτε παραδοσιακή, είτε κυματική, είτε κατά GANN έχει σαφείς κανόνες και σημεία δράσης ή αλλαγής στάσης/στρατηγικής. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο μιλάμε ΠΑΝΤΑ για πιθανότητες. Έτσι κάνουμε εκτιμήσεις για μετοχές, δείκτες και αγορές για το σενάριο με τη μεγαλύτερη ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ έχοντας υπόψη μας τα σημεία εκείνα που αλλάζουν την εκάστοτε εικόνα και αλλοιώνουν ή ΑΚΥΡΩΝΟΥΝ το τρέχον σενάριο.

Έχοντας τα παραπάνω κατά νου θα προσπαθήσουμε να εξηγήσουμε μερικά patterns και σενάρια έχοντας σαν βασικό υπόδειγμα αυτό του S&P 500. Στο τέλος του report θα σχολιάσουμε εν συντομία και τα pattern του Γ.Δ. στο Χ.Α. που έχουν παραπλήσια εξέλιξη με αυτήν του S&P 500 την τελευταία 2ετία. Πριν όμως περάσουμε σε κυματικές εκδοχές, αναλύσεις και τιμές στόχους θα σχολιάσουμε εν συντομία την λογική της αλλαγής στάσης μας από ουδέτερη-bearish μεσοπρόθεσμα σε bullish. Επαναλαμβάνουμε: **αυτό αφορά το μεσοπρόθεσμο σενάριο κι όχι το μακροπρόθεσμο.** Βέβαια ράλι διάρκειας πάνω από συγκεκριμένα επίπεδα τους πρώτους μήνες του 2005 θα θέσουν ερωτηματικά στο απαισιόδοξο σενάριο και ΙΣΩΣ το καθυστερήσουν ή το θέσουν

υπό αναίρεση. Προς το παρόν οι αγορές κάνουν serfing σε ένα κύμα αισιοδοξίας και ρευστότητας. Όσο η ρευστότητα παραμένει στο σύστημα τότε η τάση θα παραμένει ανοδική μεσοπρόθεσμα.

Pattern, Price & Time

Πέρα από την βεβαιότητα και τις πιθανότητες ένα από το σλόγκαν που επαναλαμβάνουμε πολύ συχνά σε αναλύσεις μας είναι το τρίπτυχο pattern-price-time. Η σημαντικότητα του είναι τεράστια και η ιεράρχηση ακολουθεί την γραφή. Δηλαδή σημασία έχει πρώτα το pattern, μετά η τιμή και τέλος ο χρόνος. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να υπάρχει αρμονία και των τριών για την εκτίμηση με το μεγαλύτερο ποσοστό επιτυχίας. Όταν και τα τρία συστατικά είναι εκπληρωμένα τότε η εκτίμηση είναι ισχυρότερη και έχει μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας. Όταν κάποιο από τρία συστατικά λείπει τότε πηγαίνουμε στο επόμενο αλλά μειώνονται τα ποσοστά επιτυχίας. Εύλογα θα αναρωτηθεί κάποιος τι συμβαίνει όταν δεν είναι δυνατόν να έχουμε σαφή εκτίμηση. Τότε ακολουθούμε παραδοσιακότερους κανόνες ανάλυσης (τεχνικής και μη) αλλά είμαστε έτοιμοι για έξοδο με την πρώτη ένδειξη λάθους. Η αποχή είναι το άλλο ενδεχόμενο.

Αυτό που δεν μπορούν να κατανοήσουν πολλοί επενδυτές είναι οι ξεχωριστοί επενδυτικοί ορίζοντες και οι διαφορετικές προσεγγίσεις που πρέπει να ακολουθούμε. Η κουβέντα στη συνέχεια μάλλον θα ξεκαθαρίσει αρκετές ή έστω κάποιες αμφιβολίες.

Πάντως για να ξεκαθαρίσουμε τη δική μας θέση, κι έχοντας απέραντη εκτίμηση τόσο στην τεχνική ανάλυση όσο και στην θεμελιώδη (για επενδύσεις με μακροπρόθεσμο ορίζοντα), θα πρέπει να σημειώσουμε ότι το σημαντικότερο από τα τρία

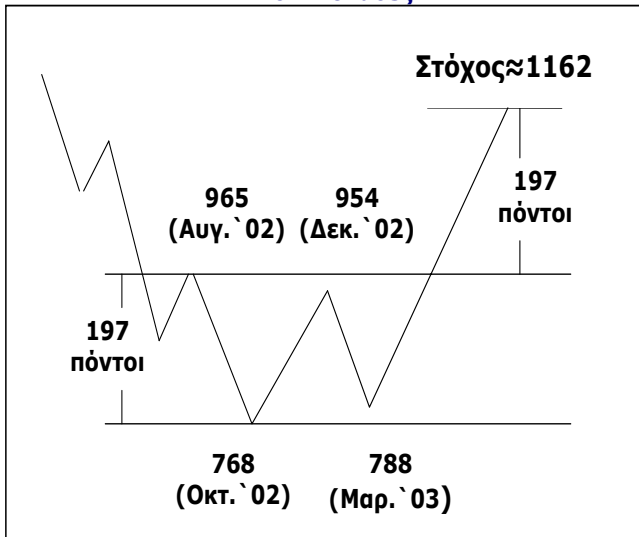
συστατικά ΙΣΩΣ να είναι τελικά **η τιμή**. Απλά γιατί οι επενδυτές βλέπουν τελικά αριθμούς στους λογαριασμούς τους και τίποτα άλλο. Γιατί να ενδιαφέρει κάποιον επενδυτή το pattern, το κύμα Elliott ή η αντίσταση σε όρους GANN; Με αυτή τη θέση, ότι δηλαδή η τιμή είναι το σημαντικότερο συστατικό, δεν μπορούμε να διαφωνήσουμε.

Στη σημερινή μας ανάλυση, και έχοντας ως αρωγούς τα γραφήματα του S&P 500 αλλά και του Γ.Δ., θα εστιάσουμε πολύ περισσότερο στην τιμή.

Η Τιμή

Αν κάτι μας έκανε να σκεφτούμε σημαντικά την αποχώρηση από το μεσοπρόθεσμο απαισιόδοξο (bearish) σενάριο αυτό ήταν η ΤΙΜΗ. Θα ξεκινήσουμε από τον S&P 500 στην παρούσα ανάλυση και θα χρησιμοποιήσουμε ολόκληρη τη διαδρομή του από τα χαμηλά του Οκτωβρίου 2002 ώστε να γίνει κατανοητή η αλλαγή της μεσοπρόθεσμης στάσης αλλά κυρίως οι λόγοι πίσω από αυτήν.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1: Η Συσσώρευση του 2002 Είχε Στόχο τις 1162 Μονάδες

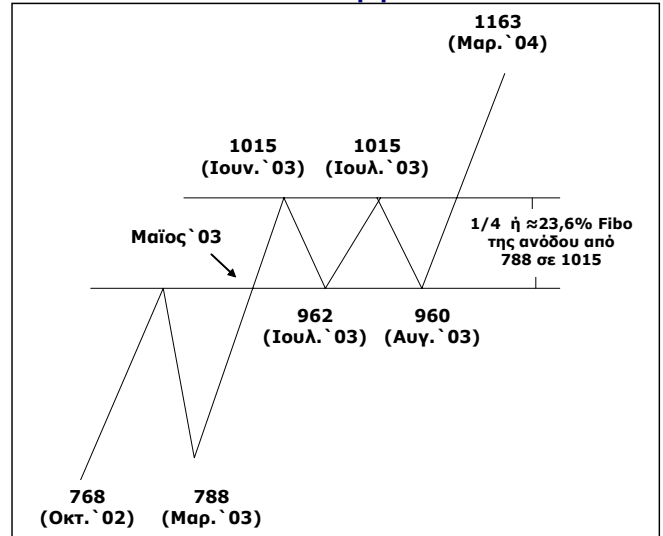
ΠΗΓΗ: metatrading.gr

Χαρακτηρίσαμε αρχικά το ράλι από τα χαμηλά του 2002 ως ένα **bear market ράλι** στα πλαίσια ενός μακροχρόνιου καθοδικού κύκλου (bear market) που θα διαρκέσει πολλά χρόνια ακόμα. Μέχρι τις αρχές του 2003 και το re-test των χαμηλών δεν υπήρχε καμία αμφιβολία για το τι μέλει γενέσθαι. Ένα ακόμα ανοδικό κύμα (μετά την ανοδική παραβίαση των σημείων αντίστασης στις 954-965 μονάδες) θα οδηγούσε τις τιμές σε ακόμα ανώτερα επίπεδα (**ΓΡΑΦΗΜΑ 1**). Κι εκεί αρχίσαμε τις εκτιμήσεις για το που θα σταματήσει το ράλι. Γράψαμε από τον Νοέμβριο του 2002 (**Εβδομαδιαία Στρατηγική** της 27^{ης} Νοεμβρίου 2002) ότι ένα 38,2% Fibonacci retracement θα έφερνε τις τιμές στο επίπεδο των 1020 μονάδων, ενώ αν διασπούσαμε ανώτερα επίπεδα αντίστασης

με βάση το τελευταίο καθοδικό κύμα του 2002 (Μάρτιος-Οκτώβριος 2002) η αντίσταση θα ήταν μεταξύ του 1060 με 1087 (78,6% Fibonacci retracement του τελευταίου καθοδικού κύματος).

Ένα επόμενο σημείο σημαντικής αντίστασης θα έπρεπε να ήταν το 50% της προηγούμενης καθοδικής κίνησης από τα υψηλά του 2000 (δηλαδή τις 1552 μονάδες στις 24/3/2000). Το σημείο αυτό στον S&P 500 ήταν το 1160 περίπου $[(1552-768)/2 + 768 = 1160]$. Ο στόχος με βάση

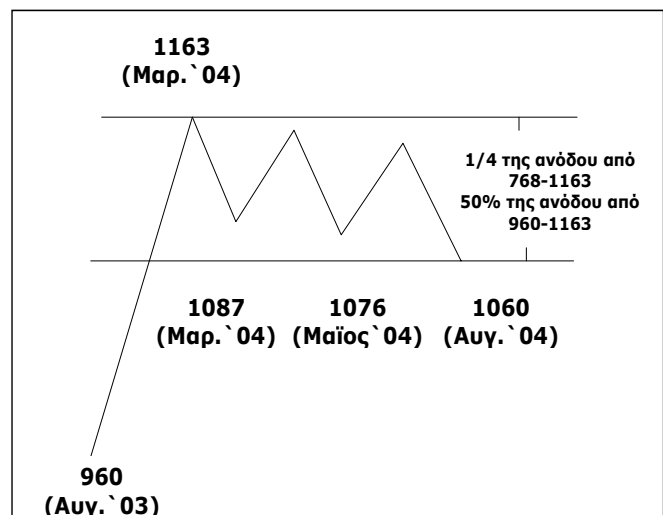
ΓΡΑΦΗΜΑ 2: Η Ενδιάμεση Στάση του 2003 Ήταν Σύντομη

ΠΗΓΗ: metatrading.gr

τη συσσώρευση του 2002 (Αύγουστος-Οκτώβριος και Δεκέμβριος-Μάρτιος 2003) ήταν 197 μονάδες. Προσθέτοντας τις 197 μονάδες στο υψηλό των 965 μονάδων του Αυγούστου 2002 βρίσκουμε τον ΠΙΘΑΝΟ ΣΤΟΧΟ του ράλι. Άρα, $965 + 197 = 1162$ μονάδες. Η αγορά cash του S&P 500 έκανε ενδο-συνεδριακό υψηλό στις 5/3/2004 ακριβώς στις 1163,23 μονάδες. Η τελειότητα σε όλο της το μεγαλείο !

ΓΡΑΦΗΜΑ 3: Η Πλαγιο-καθοδική Διόρθωση του 2004

ΠΗΓΗ: metatrading.gr

Το σημείο αυτό του Μαρτίου 2004 ήταν ακριβώς 17 μήνες μετά το χαμηλό του Οκτωβρίου 2002. Με την **τιμή** στο 50% της πτώσης και τον **χρόνο** λίγο παραπάνω από το 50% (30 μήνες πτώση από Μάρτιο 2000 σε Οκτώβριο του 2002 έναντι ράλι 17 μηνών) όσο τα υψηλά των 1163 μονάδων κρατούσαν την όποια άνοδο δεν μπορούσαμε να επιχειρηματολογήσουμε περί νέου bull market ή έστω περί προέκτασης του bear rally/cyclical bull market σε ανώτερα επίπεδα αντίστασης. Άρα, μέχρι το σημείο εκείνο δεν υπήρχε λόγος να μην έχουμε σημαντικές πιθανότητες για το γεγονός ότι το ράλι ακολούθησε τα χνάρια ενός κλασικού bear market ράλι τόσο σε τιμές αλλά και σε χρόνο. Το pattern έδειχνε ένα καθαρό, μέχρι εκείνης της στιγμής, ανοδικό 3άρι μορφής A-B-C. Έτσι από πλευράς μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης τάσης ΔΕΝ ΥΠΗΡΧΕ λόγος για αλλαγή στάσης.

Τιμές και Διόρθωση ¼ (ή 25%) του Προηγούμενου Εύρους

Κάτι που παρατηρήσαμε στις δύο περιόδους συσσώρευσης τιμών του ράλι από τα χαμηλά του 2002 (Ιούνιος-Αύγουστος 2003 και Μάρτιος-Αύγουστος 2004) ήταν η πολύ ρηχή διόρθωση. Όπως αναφέρουμε κι σε άλλο μέρος του report, αλλά και σε πολλά άλλα σχόλια της ιστοσελίδας μας, οι ρηχές διορθώσεις τιμών σημαίνουν δύναμη της εν λόγω ανοδικής τάσης. **Με απλά λόγια η δύναμη μίας ανοδικής κίνησης μπορεί να "μετρηθεί" από τις ενδιάμεσες διορθώσεις της.** Όσο πιο ρηχές οι είναι οι υποχωρήσεις τιμών τόσο δυνατότερη η ανοδική τάση (κι αντίστροφα για την καθοδική). Τι κοινό είχαν λοιπόν οι παραπάνω ρηχές συσσωρεύσεις; Και οι δύο ήταν σε ποσοστό 25% ή ¼ του προηγούμενου εύρους τιμών. Τα **ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ 2** και **3** απεικονίζουν αυτό ακριβώς το γεγονός.

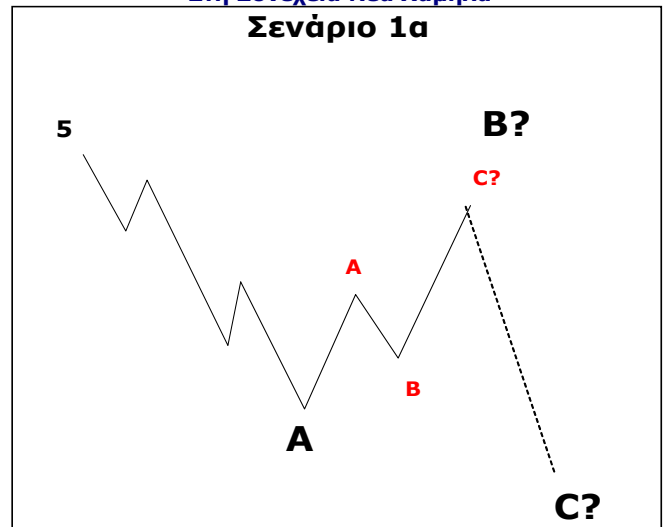
Το παραπάνω γεγονός αποκτά ιδιαίτερη σημασία για έναν ακόμη λόγο που συνδυάζει την διόρθωση τιμών με τα ποσοστά της μεθόδου GANN. Σύμφωνα με την προσέγγιση του GANN οι διορθώσεις γίνονται σε όγδοα (1/8, 2/8 ή ¼, 3/8, 4/8 ή ½, 5/8 κτλ.). Τα 3/8 βέβαια είναι σχεδόν 38,2% Fibonacci, τα 5/8 61,8% Fibonacci, ενώ το ¼ σχεδόν 23,6% Fibonacci. Διαλέγουμε και παίρνουμε λοιπόν. Όμως στις πρόσφατες συσσωρεύσεις τα νούμερα GANN ήταν ακριβέστερα. Πριν συνεχίσουμε την επιχειρηματολογία για τις τιμές στόχους που εξαγάγουν οι μέθοδοι αυτοί θα πρέπει να πούμε ότι επειδή ακριβώς ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ οι διορθώσεις ή οι άνοδοι είναι στον πόντο ΔΕΝ ΣΥΝΕΠΑΓΕΤΑΙ ότι και οι επόμενες θα είναι ακριβώς στον πόντο. Μπορεί να μπορεί όχι.

Εκείνο που δεν έχουμε αναφέρει πρόσφατα, αλλά το έχουμε σχολιάσει σε κάποια πολύ παλιά report, είναι οι επεκτάσεις των κυμάτων ή των κινήσεων. Πριν γίνει το χαμηλό του Οκτωβρίου 2002 είχαμε

γράψει σε report του iraj.gr ότι ένας από τους επόμενους στόχους ήταν το 768, μετά το 725 και τέλος το 680. Οι τιμές σταμάτησαν στο 768. Αλλά τι ήταν εκείνο το νούμερο; Ήταν προέκταση ενός προηγούμενου κύματος κατά λόγο Fibonacci 1,272%¹. Με παρόμοιο τρόπο οι τιμές προεκτείνονται κατά ποσοστά GANN από προηγούμενο εύρος.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι το μέχρι τώρα υψηλό του S&P 500 στην αγορά cash ήταν το 1188 (1163+25), δηλαδή ¼ ή 25% του πιο πρόσφατου εύρους μεταξύ 1060 και 1163. Με παρόμοιο τρόπο υπολογισμού του εύρους 960-1163 καταλήγουμε σε υπολογισμό του ¼, δηλαδή 50 μονάδων, στο 1213 και του 50% του ίδιου ράλι από τα χαμηλά 960-1163 μονάδες (*1/2 = 100 μονάδες). Άρα, ο επόμενος στόχος του 1263 (1163+100) είναι και κατά προέκταση GANN εφικτός μαγνήτης τιμών. Ενδιάμεσα, τα 3/8 ή περίπου 38,2% Fibonacci μας δείχνουν τις 1239 μονάδες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 4: Ανοδική Διόρθωση A-B-C = Bear Rally; Στη Συνέχεια Νέα Χαμηλά

ΠΗΓΗ: metatrading.gr

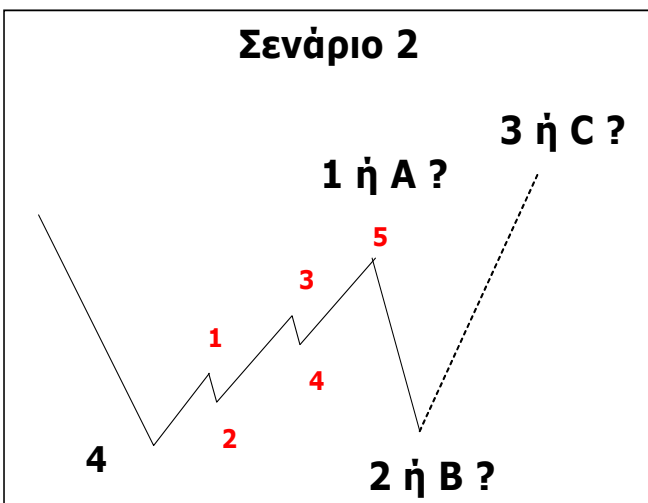
Προς αποφυγήν παρεξηγήσεων λοιπόν θα πρέπει για πολλοστή φορά να τονίσουμε ότι οι αγορές μετοχών και οι τιμές είναι ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΕΣ και όχι ΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑ. **Τίποτα δεν υποχρεώνει τις τιμές να κάνουν ράλι μέχρι τα ανώτερα αυτά σημεία όπως τίποτα δεν τις υποχρεώνει να διορθώσουν καθοδικά.** Απλά θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι στα παραπάνω σημεία για δράση (ίσως και αποχώρηση από θέσεις long), κι εφόσον υπάρχουν και επιπλέον ενδείξεις για τερματισμό του τρέχοντος ράλι (όπως π.χ. σχηματισμός κορύφωσης ή παρόμοιο pattern).

¹ Η ακολουθία του Fibonacci έχει σαν κεντρικό λόγο/αριθμό το **0,618**. Το 0,618 έχει αντίστροφο του το **1,618**, ενώ οι τετραγωνικές ρίζες τους είναι το **0,786** και το **1,272**. Αυτό το 1,272 είναι πολλές φορές το ποσοστό προέκτασης πολλών κυμάτων (ανοδικών ή καθοδικών). Η επενδυτική μάζα επικεντρώνει το ενδιαφέρον της στα βασικά νούμερα Fibonacci και "ξεχνά" τα παράγωγα νούμερα δηλαδή τις ρίζες και τα τετράγωνα.

Ασθενής Διόρθωση

Αν λοιπόν η ανοδική διόρθωση είχε τελειώσει τον Μάρτιο του 2004, όπως αρχικά πιστέψαμε, τότε η επερχόμενη πτώση θα έπρεπε να ήταν τουλάχιστον σφοδρή και να οδηγούσε τις τιμές κάτω από συγκεκριμένα επίπεδα τουλάχιστον. Κι εδώ η συνεισφορά της τιμής είναι η σημαντικότερη από τα τρία συστατικά. **Η πτώση/διόρθωση από τα υψηλά του Μαρτίου 2004 ήταν πολύ ασθενής.** Τα καθοδικά σκέλη (τρία τον αριθμό) δεν κατάφεραν σημαντικές ζημιές ούτε στο pattern αλλά ούτε στις τιμές. Εδώ λοιπόν άρχισαν οι διάφορες σκέψεις περί αλλαγής του σεναρίου σε αισιόδοξο. Επειδή όμως δεν υπήρχε επιβεβαίωση δεν μπορούσε να γίνει καν λόγος. Σε κάποιο σχόλιο με αφορμή την πτώση τον Μάιο του 2004 αναφέραμε το εναλλακτικό σενάριο η διόρθωση του Μαρτίου-Μαΐου 2004 να είναι το 4^ο κύμα μίας προωθητικής ανόδου που ΙΣΩΣ ξεπεράσει τα υψηλά του Μαρτίου στις 1163 μονάδες. Δίναμε λίγες πιθανότητες τότε. Η επόμενη απόπειρα στα τέλη Ιουνίου με χαμηλότερο υψηλό ενδυνάμωσε προς το παρόν την ήδη απαισιόδοξη θέση. Όμως το ράλι από τα χαμηλά του Αυγούστου στις 1060 μονάδες έπρεπε να αποτελέσει μία μικρο-αντίδραση και μόνο. Αντίθετα ήταν πολύ δυνατή.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5: Ράλι σε Νέα Υψηλά;

ΠΗΓΗ: metatrading.gr

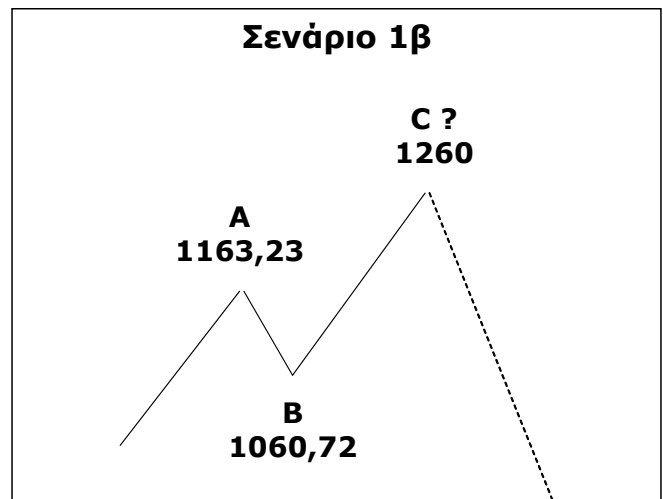
Η τιμή ήταν πολύ δυνατή. Η δύναμη μιας τάσης κρίνεται τελικά από την τιμή και πόσο αυτή αντέχει στις πωλήσεις. Αν σκεφτεί κανείς ότι μετά από ράλι περίπου 400 μονάδων στον S&P 500 (δηλαδή της τάξεως του 51%) οι τιμές κάνουν πτώση μόνο στις 1060 μονάδες, τότε η τάση είναι ισχυρή. Έμενε λοιπόν να δούμε αν μπορούσαν οι τιμές να περάσουν το 1163. Από τη στιγμή που θα το έκαναν ΔΕΝ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΜΕ ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΟΥΜΕ ΚΑΜΙΑ ΑΠΑΙΣΙΟΔΟΞΗ ΘΕΣΗ έστω και μεσοπρόθεσμα. Αυτό και πράξαμε.

Εφόσον οι τιμές ΑΡΝΟΥΝΤΑΙ να υποχωρήσουν σημαίνει, κατά πάσα πιθανότητα, ότι έχουν κι άλλο ανοδικό δρόμο. Η τεχνική ανάλυση δε ρωτάει μερικές φορές γιατί αυτό, γιατί εκείνο ή γιατί το άλλο. Μας βάζει σε κάποια θέση ή μας βγάζει χωρίς συναίσθημα και πολλές ερωτήσεις. Απλά περιμένουμε επιβεβαίωση ή το σενάριο με τις μεγαλύτερες πιθανότητες.

Κι Αν Είναι Ψευδής η Ανοδική Διάσπαση (False Break-out)?

Αν είναι ψευδής η διάσπαση θα το γνωρίζουμε ίσως σύντομα. **Είναι αλήθεια ότι οι επενδυτές γίνονται υπερβολικά ΑΙΣΙΟΔΟΞΟΙ πολύ κοντά στις κορυφές και υπερβολικά ΑΠΑΙΣΙΟΔΟΞΟΙ πολύ κοντά στους πυθμένες.** Άρα δεν θα αποκλείσουμε το γεγονός ότι η ανοδική διάσπαση αποτελεί κάποια παγίδα και ότι και εμείς πέσαμε στην ίδια (παγίδα). Απλά με τα μέχρι τώρα δεδομένα μετά το break-out οι περισσότερες πιθανότητες είναι με το μέρος της

ΓΡΑΦΗΜΑ 6: Ανοδική Διόρθωση A-B-C = Bear Rally

ΠΗΓΗ: metatrading.gr

συνέχειας προς τα ανώτερα επίπεδα που αναφέρουμε στο τρέχον report. Αν όμως η ανοδική διάσπαση είναι ψευδής, τότε συγκεκριμένα επίπεδα θα πρέπει να παραβιαστούν καθοδικά (στον S&P 500 το εύρος 1128-1135, ενώ στον Γ.Δ. στο 2410-2435). Οποιαδήποτε πτώση θα πρέπει να συγκρατηθεί σε εκείνα τα επίπεδα, διαφορετικά το πρόσφατο break-out θα αποτελέσει ένα **bull trap** και μόνο. Σε μία τέτοια περίπτωση θα αναγκαστούμε να επιστρέψουμε ΚΑΙ ΠΑΛΙ σε ουδέτερη μεσοπρόθεσμη θέση.

Τα Πιθανά Patterns του S&P 500

Ένα απλό παράδειγμα του πως αλλάζουν τα patterns και τι μπορεί να σημαίνει θα δούμε αμέσως παρακάτω. Στο επίκεντρό μας βρίσκεται ο βασικότερος ίσως δείκτης της αγοράς μετοχών των ΗΠΑ, δηλαδή ο S&P 500. Εφόσον η τιμή αποτελεί

για την ανάλυσή μας το σημαντικότερο πλέον συστατικό ένα μόνο γεγονός μας έκανε να αμφισβητήσουμε την μέχρι πρόσφατα μεσοπρόθεσμη απαισιόδοξη τάση: **το νέο υψηλό στις τιμές πάνω από τις 1163 μονάδες** (υψηλό Μαρτίου 2004). Αν μία αγορά δεν έχει λόγο ύπαρξης πάνω από συγκεκριμένα επίπεδα τιμών ΔΕΝ ΑΝΕΡΧΕΤΑΙ. Εναλλακτικά, αν δηλαδή η ανοδική διάσπαση είναι ψευδής, πολύ σύντομα επιστρέφει κάτω από το σημείο του break-out και δεν συνεχίζει ανοδικά. Βρισκόμαστε ακριβώς στο σημείο αυτό και περιμένουμε την εξέλιξη. Έτσι η στάση μας είναι ήδη θετική μετά το ανοδικό κόψιμο του 1163 και πρέπει να θέσουμε τα επίπεδα εκείνα που αναιρούν την ανοδική κίνηση. Αυτά είναι το εύρος 1128-1135. Όσο οι τιμές παραμένουν πάνω από τα επίπεδα αυτά το ανοδικό σενάριο είναι σε ισχύ.

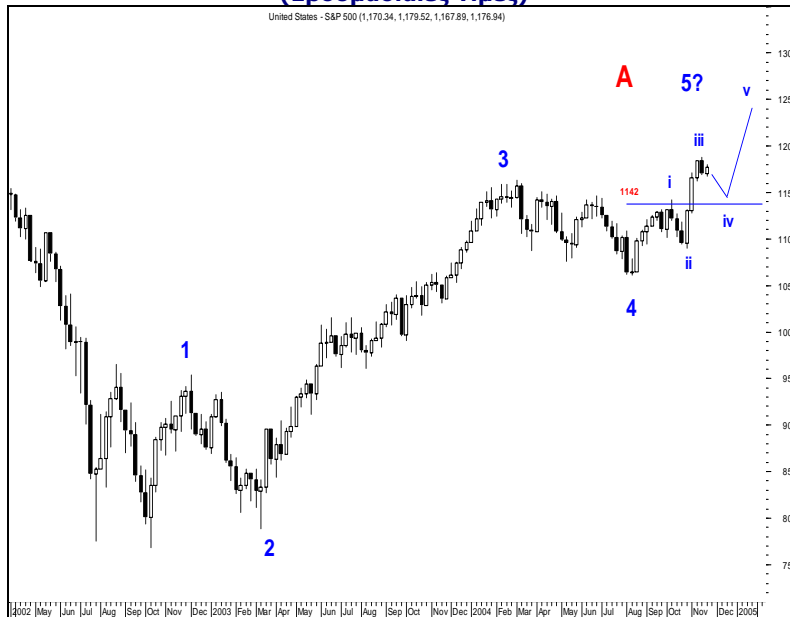
Όμως η ανοδική αυτή κίνηση, που αναμένουμε να συνεχιστεί τις προσεχείς εβδομάδες και ανεξαρτήτου κάποιας ενδιάμεσης διόρθωσης, μπορεί να πάρει διάφορες μορφές που θα έχουν διαφορετική κατάληξη στο μέλλον. Τα δύο αυτά σενάρια απεικονίζονται στα **ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ 4,5** και **6**. Προσωρινά μπορούμε να πούμε ότι η τάση είναι ανοδική και απλά προσπαθούμε να εκμαιεύσουμε την επόμενη στάση ή το τέλος της κίνησης. Είναι χρήσιμο να γνωρίζουμε το μέγεθος της τρέχουσας κίνησης ώστε να δούμε αν αξίζει η συμμετοχή μας έστω και βραχυπρόθεσμα ή όχι. Αν η κίνηση βρίσκεται σε ώριμο στάδιο (π.χ. κύμα C ενός A-B-C) η όποια κίνηση ίσως είναι αρκετά σύντομη και επικίνδυνη για θέση αγοράς (long). Αν πιστεύουμε ότι η ανοδική κίνηση έχει πολύ δρόμο ακόμα (π.χ. κύμα 1 ενός ανοδικού 5αριού) έχουμε διαφορετική προσέγγιση για τον μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Πως όμως προσδιορίζουμε το πιθανό σημείο μέσα στο τρέχον ανοδικό κύμα και ποιο δείκτης μας πληροφορούν για το στάδιο της ανόδου; Η σημαντικότερη πληροφορία παρέχεται από τον υπ' αριθμόν 1 ύποπτο: **τις ίδιες τις τιμές**. Όπως είπαμε και νωρίτερα οι τιμές το 2004 στην ουσία ΑΡΝΗΘΗΚΑΝ να υποχωρήσουν. Η άρνηση υποχώρησης αποτελεί από μόνη της ένδειξη

ισχυρής τάσης. Και πάλι κάποιος "δικηγόρος του διαβόλου" που θα ήθελε να μεμφθεί την μέχρι πρότινος ουδέτερη-απαισιόδοξη στάση μας θα ρωτούσε: καλά δεν το βλέπατε νωρίτερα; Η απάντηση είναι απλή και κατηγορηματική: όχι μέχρι την παραβίαση και το κλείσιμο πάνω από το 1163. Όσο οι τιμές αρνούνταν να υποχωρήσουν αλλά παρέμεναν κάτω από την κορυφή του Μαρτίου 2004 η τάση έπρεπε να θεωρηθεί

ουδέτερη-απαισιόδοξη. Το ράλι πάνω από την κορυφή εκείνη τα άλλαξε όλα.

Οι επόμενοι ανοδικοί στόχοι, κι εφόσον η διάσπαση δεν είναι ψευδής, ποικίλουν ανάλογα με τις υποθέσεις. Όμως μπορούμε να εκτιμήσουμε μερικά επίπεδα που θα πρέπει να προσελκύσουν τις τιμές σε όποια συνέχιση του ράλι. Εάν, για παράδειγμα, βρισκόμαστε στο 5^ο κύμα μίας

ΓΡΑΦΗΜΑ 7: Ανοδικό 5άρι από τα Χαμηλά του 2002; (Εβδομαδιαίες Τιμές)

ΠΗΓΗ: metatrading.gr

ανοδικής διόρθωσης μορφής A-B-C (**ΓΡΑΦΗΜΑ 7**) γνωρίζουμε ότι έχουμε ακόμα άνοδο μπροστά μας αλλά σύντομα το ράλι τελειώνει και ΙΣΩΣ δεν πρέπει να είμαστε αρκετά επιθετικοί παρά μόνο βραχυπρόθεσμα. Μετά από μία διόρθωση (κύμα B) θα επιστρέψουμε σε ανοδική φάση (κύμα C) του στόχους της οποίας θα μπορούμε να προσδιορίσουμε εφόσον τελειώσει και επιβεβαιωθεί το τέλος της διόρθωσης (κύμα B).

Εάν όμως βρισκόμαστε σε κύμα A ενός διπλού ανοδικού zig-zag (**ΓΡΑΦΗΜΑ 8**) μορφής A-B-C-X-A-B-C τότε οι μεσοπρόθεσμες εκτιμήσεις είναι διαφορετικές. Μετά το όποιο κύμα B το επόμενο ανοδικό σκέλος κύμα C του 2^{ου} ανοδικού A-B-C θα τελειώσει ολόκληρο το ράλι από τα χαμηλά του 2002. Στη συνέχεια θα αναμέναμε να ακολουθήσουν ΝΕΑ ΧΑΜΗΛΑ κάτω από αυτά του 2002 στις 768 μονάδες.

Μήπως έχουμε μπερδευτεί όλοι μας τώρα; Ίσως. Παρουσιάζουμε τα σενάρια αυτά για να έχουμε γνώση του ποιο μπορεί να είναι οι στόχοι του τρέχοντος ανοδικού κύματος και η επόμενη κίνηση. Αμέσως παρακάτω θα δούμε τους **ενδεχόμενους στόχους** κατάληξης του ράλι.

Επόμενοι Στόχοι Τιμών

Ασχέτως του ποιο είναι το κυματικό σενάριο που ξεδιπλώνεται οι στόχοι τιμών του ράλι στον S&P 500 κυμαίνονται μεταξύ των 1213 και 1250/60 μονάδων. **Οι στόχοι αυτοί θα αναιρεθούν εάν νωρίτερα οι τιμές διασπασούν καθοδικά τις 1142 μονάδες και κλείσουν κάτω από τις 1128 μονάδες.** Προειδοποίηση θα δοθεί με καθοδική διάσπαση του επιπέδου των 1142 μονάδων. Εναλλακτικά, εάν έχουμε νέα υψηλά πάνω από τις 1213/39 μονάδες θα αναμένουμε την προσέγγιση των 1250/60 μονάδων που είναι και το επίπεδο 61,8% Fibonacci ολόκληρης της πτώσης από τα υψηλά του 2000 στα χαμηλά του 2002.

Σε καμία περίπτωση όμως δεν θα πρέπει να κοιτάξουμε ή να κουβεντιάσουμε ανώτερο στόχο εάν δεν διασπασθεί ανοδικά ο προηγούμενος. Υπάρχει πιθανότητα το πρόσφατο υψηλό στις 1188 μονάδες να ήταν ΤΟ ΥΨΗΛΟ ολόκληρου του ράλι από τα χαμηλά του Αυγούστου και Οκτωβρίου; Αυτό θα μπορέσει να λεχθεί με κάποια βεβαιότητα εάν οι τιμές

υποχωρήσουν και κλείσουν ΚΑΤΩ από τις 1128 μονάδες. Όχι νωρίτερα.

Χρόνος

Αυτό που θα μας κάνει ιδιαίτερη εντύπωση, και θα θέσει σε αμφισβήτηση ακόμα και το μακροπρόθεσμο απαισιόδοξο σενάριο, θα είναι η συνέχιση του ράλι μετά από τον Απρίλιο του 2005. Θα είναι πολύ δύσκολο να δεχθούμε ότι μία πτώση 2,5 ετών αποτελεί το πρώτο κύμα ενός bear market, ενώ η ανοδική διόρθωση διαρκεί χρονικά περισσότερο. Βέβαια **δεν μπορεί να αποκλεισθεί** η ύπαρξη ενός πτωτικού σεναρίου στο οποίο η ανοδική διόρθωση μπορεί να είναι χρονοβόρα και να διαρκέσει περισσότερο χρονικά χωρίς να αναιρείται το pattern και η τιμή. Δεν θα επεκταθούμε περαιτέρω γιατί έχουμε ήδη παραθέσει αρκετά σενάρια στα διαγράμματα του τρέχοντος report και περιπλέξουμε κι άλλο το θέμα.

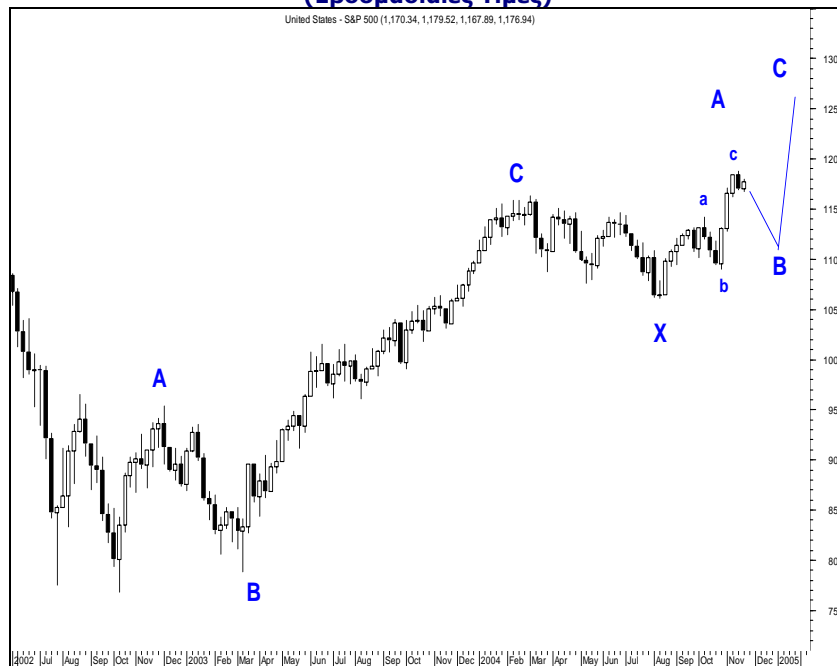
Όσον αφορά το τρέχον ανοδικό σκέλος ο χρόνος πάντα με τη μέθοδο GANN εκτείνεται για την πρώτη πιθανή κορυφή από την τελευταία εβδομάδα του Δεκεμβρίου μέχρι το πρώτο δεκαήμερο του Ιανουαρίου. Στη συνέχεια ο "χρόνος" μας οδηγεί στον Μάρτιο του 2005.

Επειδή λοιπόν ο χρόνος είναι τα τρίτο και λιγότερο σημαντικό (από τα άλλα δύο) συστατικό του τρίπτυχου **pattern, price & time** θα αφήσουμε τα σχόλια περί χρόνου εύρεσης κορυφής για αργότερα όταν έχουμε περισσότερες ενδείξεις για κορύφωση της κίνησης.

Συμπέρασμα

Η μελέτη των κυματικών σεναρίων υποδεικνύει ότι όσο το επίπεδο των 1128 μονάδων παραμένει απαραβίαστο, τότε η ανοδική κίνηση δεν είναι ολοκληρωμένη. Η επόμενη κορυφή (παρά την όποια βραχυπρόθεσμη διόρθωση που αφήνει ανέπαφο το 1142 και στη συνέχεια το 1128) θα πρέπει να πραγματοποιηθ

ΓΡΑΦΗΜΑ 8: Ανοδικά Ζάρια από τα Χαμηλά του 2002; (Εβδομαδιαίες Τιμές)

ΠΗΓΗ: metatrading.gr

εί χρονικά τις επόμενες εβδομάδες και μάλιστα ΠΡΙΝ τα μέσα Ιανουαρίου 2005. Η επιλογή του σεναρίου θα έχει άμεση σχέση με το επίπεδο στο οποίο θα ανέρθουν οι τιμές και με την ένταση της διορθωτικής πτώσης. Θα μπορούμε να πούμε περισσότερο καθώς παρατηρήσουμε περισσότερες αποκλίσεις μεταξύ τιμών και δεικτών σε ανώτερα επίπεδα. Όποιο σενάριο κι αν είναι το σωστό θα πρέπει μέσα στο 2005 να βιώσουμε πτώση σοβαρότερη από την πλαγιο-καθοδική κίνηση του 2004. Όμως θα έχει τεράστια σημασία από πού θα ξεκινήσει η πτώση. Αλλά να ξεκινήσει από τις 1200 μονάδες κι άλλο από τις 1350 μονάδες. Εάν βέβαια φτάσουν οι τιμές μέχρι εκεί. **Εάν το επίπεδο των 1128 μονάδων παραβιαστεί καθοδικά, τότε διαγράψτε τα όποια αισιόδοξα σενάρια διαβάσατε στο τρέχον report. Σε μία τέτοια περίπτωση ΔΥΣΤΥΧΩΣ θα πρέπει να αναθεωρήσουμε τη μεσοπρόθεσμη στάση μας και ΠΑΛΙ και να αναφωνήσουμε ότι το ράλι για νέα υψηλά ήταν μία ΑΥΤΑΠΑΤΗ και τίποτα**

άλλο. Εάν από την άλλη δεν έχουμε τιμές πάνω από το 1200 και ούτε διόρθωση κάτω από το 1128, θα συνεχίσουμε να κυμαινόμαστε σε νέο στενότερο εύρος μέχρι να δούμε την όποια διάσπαση. Μια από τα ίδια δηλαδή.

τιμές θα φτάσουν μέχρι τις 3400 μονάδες. Επίτευξη τέτοιων επιπέδων θα πρέπει βέβαια να γίνει με συμμετοχή και της υπόλοιπης αγοράς πέραν των τραπεζών.

Όπως και στην περίπτωση του S&P 500 έτσι κι εδώ η όποια διόρθωση βραχυπρόθεσμα θα πρέπει να εκληφθεί ως ευκαιρία αγοράς. **Υψηλότεροι**

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ–Γενικός Δείκτης

Τα pattern των τιμών στον Γ.Δ. του Χ.Α. μοιάζουν να είναι σχεδόν παρόμοια με αυτά του S&P 500. Η μόνη διαφορά είναι ίσως στην τιμή. Η πτώση από τα υψηλά του 1999 στο Χ.Α. οδήγησε τον Γ.Δ. στις 1462 μονάδες, δηλαδή ποσοστό πτώσης 78%. Η ποσοστιαία αυτή υποχώρηση κάνει τον Γ.Δ. του Χ.Α. να μοιάζει περισσότερο στον δείκτη NASDAQ

Composite κι όχι στον S&P 500. **Το pattern του Γ.Δ. είναι χωρίς αμφιβολία μεσοπρόθεσμα bullish.** Όπως έχουμε τονίσει πολλές φορές τις τελευταίες εβδομάδες μέσα από τα ημερήσια σχόλια της ιστοσελίδας όσο οι τιμές παραμένουν πάνω από τις 2500-2550 μονάδες το άμεσα αισιόδοξο σενάριο είναι σε ισχύ. Το επίπεδο που θα θέσει πολλά ερωτηματικά είναι οι 2435 μονάδες, δηλαδή το 50% περίπου του ανοδικού κύματος από τα χαμηλά του Αυγούστου. Το ζητούμενο βέβαια είναι η συμμετοχή και της υπόλοιπης αγοράς μετά το σφοδρό ράλι της μεγάλης κεφαλαιοποίησης και ιδιαίτερα των τραπεζών. Εάν δε δούμε συμμετοχή της μεσαίας κεφαλαιοποίησης (και της μικρής στη συνέχεια) για καιρό ακόμη όσο η μεγάλη κεφαλαιοποίηση συνεχίζει να καλπάζει θα αρχίσουμε να είμαστε καχύποπτοι.

Όπως είναι εμφανές από τα **ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ 9** και **10** συνεχίζουμε να απεικονίζουμε το ράλι από τα χαμηλά του 2003 ως ανοδική διόρθωση του bear market που ξεκίνησε το 1999. Στην περίπτωση του Χ.Α. η καθοδική κίνηση διήρκεσε 40 μήνες και μέχρι στιγμής βρισκόμαστε ακριβώς στη μέση (20 μήνες) από πλευράς χρόνου. Από πλευράς τιμών η ανοδική διόρθωση είναι μόνο 23,6% Fibonacci. Έτσι ακόμα και το ελάχιστο 38,2% να δούμε οι

στόχοι σε όρους Γ.Δ. βρίσκονται στις 2800 μονάδες, στις 3000 μονάδες και μετά στις 3400 μονάδες.

Τα χαμηλά του Αυγούστου στις 2.225 μονάδες αποτελούν πια το σημείο στοπ για τους μακροπρόθεσμους επενδυτές που είναι τοποθετημένο στο Χ.Α. εδώ και καιρό. Μεσοπρόθεσμοι

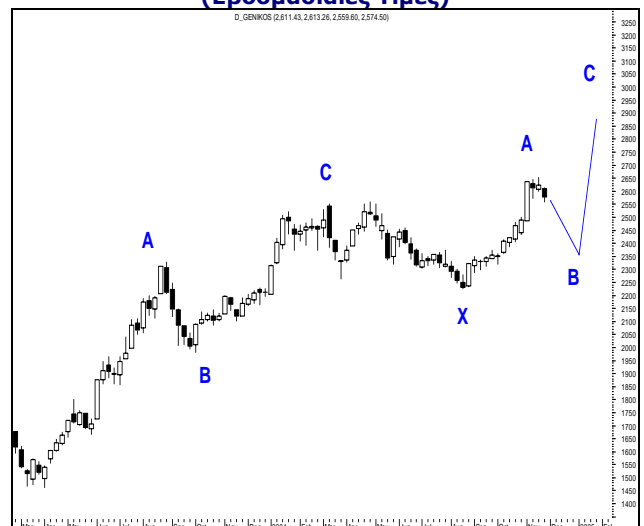
επενδυτές με αγορές σε χαμηλότερα επίπεδα θα πρέπει να είναι έτοιμοι για αποχώρηση εάν παραβιαστεί καθοδικά το επίπεδο των 2.435 μονάδων. Εφόσον δούμε πρώτα ανώτερα επίπεδα τιμών (πχ. πάνω από τις 2700 μονάδες) το σημείο αυτό θα πρέπει να προσαρμοστεί ανοδικά στο σημείο του break-out, δηλαδή στις 2570 μονάδες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 9: Ανοδική Διόρθωση στον Γ.Δ. (Εβδομαδιαίες Τιμές)

ΠΗΓΗ: metatrading.gr

ΓΡΑΦΗΜΑ 10: Ανοδική Διόρθωση στον Γ.Δ. (Εβδομαδιαίες Τιμές)

ΠΗΓΗ: metatrading.gr

Το 1^ο δεκαπενθήμερο του Δεκεμβρίου είναι γνωστό για το ξεκαθάρισμα των θεσμικών χαρτοφυλακίων από τους χαμένους της χρονιάς καθώς κι από τις μετοχές που δεν έχουν "μέλλον". Θα περιμέναμε το ξεπούλημα αυτό να είναι η μοναδική ενδιάμεση διόρθωση για ακόμα υψηλότερα επίπεδα προς το τέλος του 2004. Αρκεί να μην έχουμε παραβίαση του 2435. Όσο το επίπεδο αυτό κρατεί δεν έχουμε λόγο να αμφισβητήσουμε την μεσοπρόθεσμη ανοδική τάση. Βέβαια αυτό δε σημαίνει ότι αυθαίρετα

τοποθετούμαστε στην αγορά όποια μέρα να 'ναι. Η χρήση των βυθισμάτων για επιλεκτικές αγορές δεν θα λείψουν.

Σπύρος Ε. Βασιλείου
Ηλίας Ν. Μπούσιος

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή ή η προώθηση της παρούσας ανάλυσης, μέρους ή του συνόλου αυτής, χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη, του οποίου αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία. Η χρήση του παρόντος κειμένου διέπεται από την αυστηρή τήρηση των όρων χρήσης του δικτυακού τόπου www.metatrading.gr. Σε περίπτωση παραβίασης αυτών, ο χρήστης αναλαμβάνει την πλήρη ευθύνη για την πληρωμή της ετήσιας συνδρομής για κάθε επιπλέον αναγνώστη ή αποδέκτη.